

Чырвоная Зьмена

№ 72 (1341) | НЯДЗЕЛЯ, 29-га сакавіка 1937 г.

**ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА РА-
БОЧА-СЯЛЯНСКАЯ МОЛАДЗІ**
Орган ЦК і Менгаркому ЛКСМБ
УМОВЫ ПАДПІСКІ:
1 месяц : : : 30 кап.
3 месяцы : : : 90 :
6 месяцаў : : : 1 р. 80 :
1 год : : : 3 р. 60 :
АДРАС РЭДАКЦЫІ:
Менск, вул. Марша Марша, 38
Тэлефоны: рэдактара—7-25,
секратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ:
Комсомольская 25, тэлеф. № 903.
ГОД ВЫДАНИЯ Х.

Копія асобнага № — 2 кап.

Усім РКК РСІ

Адабрачы мерапрыемства ЦК ЛКСМБ аб правядзенні ўсебеларускага рэйду „ЛН“ па правярцы ходу і становішча падрыхтоўкі да вяснянай сяўбы, які прызначан на 1-е красавіка, ЦКК РСІ прапануе ўсім РКК-РСІ аказаць практычную дапамогу камсамолу ў правядзенні гэтага важнейшага мерапрыемства і стаць на чале кіраўніцтва рэйдам „ЛН“.

Аб выніках рэйду паведаміць ЦКК РСІ не пазней 3-га красавіка.

За Наркома ЦКК РСІ ІВАНОЎ.

2
КУЛЬТАРНА-
ВАСПІТАВА-
ЦЬСЯ
С. С. С. Р.
ІМЕНИ
П. П. П.

Да ўсіх колгаснікаў і аднаасобнікаў— беднякоў і сярэднякоў (3 адовы 3-га зьезду колгаснікаў)

Таварышы! Мы, прадстаўнікі 5.180 колгасаў і 160.000 бедняцка-сярэдняцкіх гаспадарак, што аб'ядналіся ў колгасы, сабраліся на свой 3-ці ўсебеларускі зьезд для таго, каб аб'яднаць і рашуча ўзмацніць тэмпы калектывізацыі, як лепш арганізаваць колгасную гаспадарку, як хутчэй узняць таварыства нашых колгасаў, што і як трэба рабіць, каб забяспечыць большае працягненне надыходзячай вяснянай сяўбы.

Абавязаваны вынікі колгаснага будаўніцтва за апошнія два гады, мы са звышнормаваным заяўляем, што пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі мы дасягнулі вялікіх поспехаў у калектывізацыі і арганізацыі калектывнай гаспадаркі.

Калі два гады таму назад, колгаснікаў было яшчэ надта мала, налічвалася толькі каля 8.000 калектывізаваных гаспадарак, то да 2-га зьезду колгасы ўжо ўступілі звыш 160.000 бедняцка-сярэдняцкіх гаспадарак БССР.

Пад кіраўніцтвам рабочай класнай вядзеньня рашучую барацьбу з кулацтвам і практычна ажыццяўляем задачу ліквідацыі кулацтва, як класу, разгортваючы суцэльную калектывізацыю.

Наша калектывная гаспадарка, ня гледзячы на буйныя недахопы ў арганізацыі прадукцыйнасьці працы, дае больш ураджаі, больш прыбытку і больш карысці, чым ваша аднаасобная.

Колгасныя палі, апрацаваныя калектывна, даюць больш ураджаі, чым палоскі аднаасобных гаспадарак.

Ураджаі ў колгасах	
Жыта з 1-го га	8,8 цэнт
Асу	9,4
Ячмень	7,5
Бульба	100

У аднаасобных гаспадарках	
7,9 цэнт.	
8,3	
6,9	
96	

Колгасныя каровы даюць ужо больш высокі ўдой, чым каровы бедняцка-сярэдняцкіх гаспадарак.

У 1930 годзе сярэдня ўдой адной каровы ў колгасах склаў 14,3 цэнтнераў, у год, а ўдой адной каровы ў аднаасобных гаспадарках толькі 9,2 цэнтнераў.

У колгасах цягавая сіла і с.г. інвентар выкарыстоўваецца з большай карысцю, чым у аднаасобных гаспадарках.

Калі ўвесну 1930 году на адну цягавую сілу ў вас было ўзрана і засеяна 1,9 га, то ў нас у два разы больш—3,6 га.

На аднаго працадольнага ў вас было ўзрана і засеяна 0,7 га, у нас—1,53 га, узарана на заб на адну сямя ў вас—1,3 га, у нас—2,9 га, або ў два разы больш.

Азімых на 1931 год колгасы засеялі на адну сямя 2,0 га, аднаасобнікі—1,6 га.

Таварыства нашай гаспадаркі ўжо ў 2 разы вышэй таварыства вашых аднаасобных гаспадарак, а гэта значыць што і матэрыяльнае становішча колгаснікаў значна лепшае чым аднаасобнікаў—беднякоў і сярэднякоў.

Саўгасы і колгасы ня толькі поўнасьцю вам ні ў чым вытворчасць с.г. прадукцыі пансіі і кулацкіх гаспадарак, а значна пераўзыхілі іе. Саўгасы і колгасы змаглі ўжо даць дзяржаве звыш 30% усяго таварага збожжа.

Гэтыя поспехі забяспечаны шпартым разгортваннем будаўніцтва буйной прамысловасці, рашучым наступленнем на капіталістычныя элеэнты як у горадах, так і на вёсцы і бязлітаснай барацьбой з прышчэпаўшчынай, контр-рэвалюцыйным нацём-кратызмам і іншымі ворагамі сацыялістычнага будаўніцтва.

Пад выпрабаваным і ўмелым кіраўніцтвам камуністычнай партыі і пры дапамозе ўсяго Савета і Саюзу, Саветамі Беларусі на нашых вачох з эканомічна адсталай і нацыянальна прыгнечанай краіны шпартка ператварэцца ў краіну сацыялізму. Замест дробных саматужных прадпрыемстваў ужо пабудаваным і будуюцца новыя мугутныя фабрыкі і заводы, ужо ліквідавана бязработа.

На аснове шпартка разгортвання будаўніцтва і прамысловасці, а кож-

ным годам павялічваецца дапамога з боку пролетарскай дзяржавы колгасам. У 1931 годзе дзяржава дае колгасам 38 мільянаў рублёў сельска-гаспадарчага крэдыту, будуюцца 23 машыны трактарна-станцыі, якія пазруць ужо ўвесну 1931 году 230.000 га, будуюцца 44 лінапрацоўчыя заводы і г. д. Такую вялікую дапамогу сельскай гаспадарцы можа атрымаць толькі пры дыктатуры пра-етарыату.

Таварышы аднаасобнікі! 3-ці ўсебеларускі зьезд колгасаў ад імя соцян колгаснікаў, учарай-

Перад вамі стаіць зараз пытаньне—за каго, за колгас ці супроць колгасу?

Мы заклікаем вас паскорыць адказ на гэта пытаньне масавым уступленьнем у колгасы, арганізацыяй новых колгасаў, разгортваннем магутнага сталіскага прыліву ў колгасы, разгортваннем с нальняй калектывізацыі і ліквідацыі на гэтай аснове кулацтва, як класу.

Таварышы колгаснікі! 3-ці ўсебеларускі зьезд колгасаў заклікае вас з удзяляючай энэргіяй

На зьездзе колгаснікаў

шых аднаасобнікаў зьвяртаецца да вас:

Вы ўжо маглі і пэўніцца ў тым вялікай перавазе, якую мае буйная калектывная гаспадарка над дробнай аднаасобнай і яму хутчэй перабудовайце свае дробныя аднаасобныя гаспадаркі ў буйныя калектывныя, я, памятаючы, што калі мы будзем сядзень па-старому ў дробных гаспадарках, хопі і вольныя грамадзяне на вольнай зямлі, нам усёроўна пагражае паміну-чая пагібель (Левін).

Мы заклікаем вас выйсці сумесна з імі для правядзеньня вяснянай сяўбы калектывна.

Хутчэй парывайце з дробнай гаспадаркай і смяла ўступайце ў нашы рады каб разам з імі будавалі буйную калектывную гаспадарку.

Чым хутчэй вы ўступіце на шлях калектывізацыі, тым лепш будзе як для вас, так і для ўсяго нашага сацыялістычнага будаўніцтва.

Толькі дружнай і калектывнай працай, пад кіраўніцтвам рабочай класнай і яе авангарду—камуністычнай партыі, мы дасягнем поўнай перамогі над нашым класавым ворагам—кулаком і прыдзем да сацыялізму.

Таварышы беднякі і сярэднікі! Вы павінны добра эр аумець, што кулацкая работа супроць калектывізацыі, накіравана супроць вас. Вядучы работу супроць калектывізацыі, кулак абараняе свае інтарэсы, а ня нашы. Таму смялі і рашуча змагайцеся з кулаком. Ваша ўступленне ў колгасы наносіць руйнуючы ўдар кулаку, узмацняе тэмпы калектывізацыі і набліжае час канчатковай ліквідацыі кулацтва як класу на базе суцэльнай калектывізацыі.

Таварышы аднаасобнікі! Нельга зараз стаіць у ба ў ад гэтай вялікай работы, якая праводзіцца на сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі. Або а рабочай класай і колгаснікамі, або а кулакамі супроць колгасных мас, супроць сацыялістычнага будаўніцтва.

Таварышы аднаасобнікі! Ведаючы, што бедняк і сярэднік—адна собнік, які дапамагае кулаку змагацца з колгасамі і падрывае колгаснае будаўніцтва, ня можа быць названы сацыялістам і тым больш апорай рабочай класнай—ён на справе саюзнік кулака.

Толькі той бедняк і сярэднік—аднаасобнік застаецца саюзнікам рабочай класнай, які разам з рабочай класай дапамагае будаваць колгасы, хто падтрымлівае колгасны рух, хто дапамагае весці рашучую барацьбу з кулаком.

Для таго, каб стаць сапраўднай і моцнай апорай сацыяльнай улады, перад бедняком і сярэдніком—аднаасобнікам стаіць пытаньне—што? Калі вы ўступіце ў колгасы, а потым і ўступіце ў колгасы (Ві Усесаюзны зьезд саветаў).

разгартуць работу сярод бедняцка-сярэдняцкіх мас за ўцягненне іх у колгасы, за арганізацыю новых колгасаў, за рашучую бязлітасную барацьбу з кулацтвам, за правільную арганізацыю гаспадаркі і працы ў колгасах, за больш шчыў укладзеньне ў правядзеньне другой большавай колгаснай вясні, за выкананьне плянаў трэцяга рашучага году пяцігодкі і гэ т самым за завяршэньне пэбудовы фундаманту сацыял стычнай эканомікі.

Няхай жыве суцэльная калектывізацыя і ліквідацыя на гэтай аснове кулацтва, як класу!

Няхай жыве наш кіраўнік—кому-ністычная партыя, якая паказала адзінаправільны для нас шлях сапраўднага ўздыму сельскай гаспадаркі—шлях калектывізацыі!

3-ці ўсебеларускі зьезд колгасаў.

Процэс вэнгерскіх комсамольцаў

ВЕНА, 16—14 сакавіка ў Дняры адбыўся суд над 24 маладзмі рабочымі. Калі вала суда перад пачаткам паседжаньня напоўнілася рабочымі, старшыня суда загадаў ачысьціць залю і правёў працэс пры зачыненых дзьверях. Першым падсудны Андрэй Вонсікі заявіў, што ён зьяўляецца пераконаным камуністам і што ўсе прызнавалі, якія ён рабіў у час следства, адабыты ад яго шляхам нечалавечых катаваньняў. Суду ён адмовіўся даваць паказаньні.

Абвінавачваў Сьвонан Флейшэр таксама заявіла, што яна—камуністка. Калі тав. Флейшэр стала гаварыць аб тым, як ахраньнікі прымушвалі яе даваць паказаньні, сьцёбачушы яе на голым целе нагайкамі, старшыня суда пазьбавіў яе слоў. Усе астатнія падсудныя таксама паведамілі аб тым, што яны ў час следства падпарадкаваліся ў ахранцы зьвержкам катаваньням. Абаронку, які таксама гаварыў аб пачуцьцях катаваньняў і крыўдах, якім падпарадкаваліся падсудныя, старшыня суда пазьбавіў слоў. Падсудныя прысуджаны да турэмнага зьняволеньня на тэрміны да 1 з пал. год.

Францыя пагражае разарваць гандлёвыя дагаворы з Нямеччынай і Аўстрыяй

ПАРЫЖ, 27.—Камісія палаты дэпутатаў па мытных пытаньнях прыняла адвагасную рэзолюцыю, у якой заклікае міністра замежных спраў і міністра гандлю „катэгорычна супрацьціць канчатковаму складаньню мытнаскага саюзу паміж Аўстрыяй і Нямеччынай і на выпадок калі протэст ня будзе мець вынікаў безаглядна разарваць гандлёвыя дагаворы з Нямеччынай і Аўстрыяй, як гэта прадугаджана ў дагаворах, шляхам папярэджаньня за тры месяцы“.

Далей рэзолюцыя настойвае на тым, каб французскі ўрад пачаў перагаворы з другімі аўстра-німецкімі дзяржавамі з мэтай прыцягнуць іх да акту разрыву дагавораў на выпадок калі іх сугольныя дзеяньні накіраваныя супроць складаньня аўстра-німецкага саюзу, пацярпаць неўдачу. Гэтыя дзяржавы павінны вывучыць пытаньне аб складаньні агульнай угоды ў форме шматбаковага дагавору, які павінен замяніць двухбаковую угоду дзяржаў паміж сабою.

БЭРЛІН, 27.—Гандлёвая і мытная камісія французскай парлямэнту прыняла рашэньне аб безаглядным разрыве гандлёвых дагавораў з Нямеччынай і Аўстрыяй на выпадок калі французскія протэсты супроць складаньня аўстра-німецкага мытнаскага саюзу застануцца бяз вынікаў.

Офіцыйныя нямецкія колы лічаць, што гэтае рашэньне зьяўляецца сурэбай пусьціць пыл ў вочы. Ужо тры месяцы таму навад французскі, па зусім нявызначнаму выпадку пагражалі ануляваньнем гандлёвага дагавору з Нямеччынай. У такім жа духу выказаўся французскі міністр гандлю Олен 22 лютага, калі заявіў у парлямэнце, што „Францыя ў першую чаргу павінна перагледзець свае мытніцкія стаўкі ў тавара-звароце з Нямеччынай“.

Гэта паказвае, што французы ўжо даўно носяцца з думкай ануля-ваць гандлёвы дагавор з Нямеччынай, бо за апошнія гады гандлёвы баланс паміж Нямеччынай і Францыяй стаў вельмі невыгодным на карысьць Нямеччыны.

„Найэс Вінер Тагблят“ запэўнівае, што аўстра-німецкі саюз можа служыць зброяй для антысавецкай барацьбы

ВЕНА, 27.—Орган цягавой прамысловасці „Найэс Вінер Тагблят“ стараецца персьсэць апаскі Францыі з прычыны протэсту аўстра-німецкага мытнаскага саюзу. Газета запэўнівае, што гэты саюз дасканала можа служыць зброяй анты-са-вецкай барацьбы. Сучасная разгуб-леная Эўропа аказалася б бязсілы-най перад сабецкай пагрозай. Толькі

белавардзёўскае аб'яднаньне паасоб-ных краін дало б Эўропе магчы-масць абараніцца. Але гэта нумачэньне павінна перакрэсьціць ва вузкія рамкі эканомікі, хада асно-вай яе павінны застацца эканомі-чныя інтарэсы. Таму аўстра-німецкі саюз мог бы быць першым крокам на шляху да кансолідацыі заходняй Эўропы.

Урад Саксоніі выдаў забарону, накіраваную супроць агульна-німецкага зьлёту моладзі

БЭРЛІН, 26.—Урад Саксоніі забараніў усе сходкі і дэманстрацыі пад пах адкрытым небам на час ад 23 сакавіка на 7 красавіка. Гэтая забарона накіравана непасрэдна супроць рэвалюцыйных рабочых і аса-біва супроць агульна-німецкага зьлёту моладзі, які павінен адбыцца 5-га красавіка.

На здымку: Дэманстрацыя гамбургскіх рабочых, протэстуючых супроць забойства фашыстамі рабочага тав. Гейнга.

Дзесятая частка беспрацоўных у Нямеччыне прыпа- дае на Саксонію

БЭРЛІН, 24.—З усіх зобласцей таа частка ўсіх беспрацоўных у Нямеччыне прыпадае на Саксонію. „Франкфуртэр Дейтунг“ падкрэсьлі-вае, што толькі тым прадпрыемствамі які атрымалі заказы ад СССР, так-сяк трымаюцца.

РАБОЧЫХ-УДАРНИКАУ--У ЛІТАРАТУРУ!

ЗАКЛІК

З году ў год, пролетарыят, пад кіраўніцтвам Комуністычнае Партыі ўзыходзіць на рэшткі капіталістычных элементаў у нашай краіне, павялічвае свае дасягненні на фронце сацыялістычнага будаўніцтва. Растуць новыя гіганты—фабрыкі і заводы, пашыраецца сетка навуковых, культурных, навучальных устаноў. Асноўныя масы сялянства павярнуліся тварам да сацыялістычнага землеўладдзя, да калектывізацыі. Расце політычны і культурны актывізм шырокіх рабочых мас. Пашыраецца соцспаробніцтва, ударніцтва, якія новыя формы комуністычных адносін да працы. Праца робіцца справай чэсты, славы і геройства. Перамаццям цяжкіх і перашкодаў, шпарткімі тэмамі мы ідзем да новых дасягненняў.

У прамежы паслявовага змагання за паводу сацыялізму адбываецца змяненне псіхалогіі, адбываецца перавыхаванне шырокіх пролетарскіх мас, адбываецца тое, аб чым пісаў Ленін: для нас зараз даволі агульнай культурнай рэвалюцыі, каб сапраўды стаць сацыялістычнай краінай. У эпоху паслявовага змагання за сацыялізм, эпоху культурнай рэвалюцыі ўзрастае роля літаратуры, як класавай зброі пролетарыяту. За гэтыя гады мы мелі яшчэ больш абстрактнае і класовае барацьбу і ў літаратуры. Класавы вораг імкнуўся скарыстаць літаратуру дзеля сваіх класавых мэтаў. Вялікадзяржаўны шовінізм—наіболей небяспечны вораг,—рабіў выкарыстанне супроць левіскай нацыяналістычнай кампартыі, супроць диктатуры пролетарыяту.

У беларускай літаратуры—беларускі нацыяналізм—дэмакратызм, як выказвалі ітарэсаў беларускага кулацтва, беларускай буржуазіі, імкнуўся ў адкрытай і замаскаванай форме прапагандаваць свае контр-рэвалюцыйныя ідэі і замацоўваць свае пазіцыі.

З гэтай класавай бойкі вышаў ўзмоцнены пролетарскі сектар літаратуры—прадстаўлены пераважнай Беларускай Асацыяцыяй Пролетарскіх Письменнікаў, які (сектар) вырастаў творца, выразаў у сьвеце грамадзка-політычнай актывізацыі. Пад кіраўніцтвам Комуністычнай Партыі беларускай пролетарскай літаратура і пролетарская літаратура наменшавішчэ БССР дасягнула значных поспехаў і знаходзіцца на правільным шляху за заваяванне гегемоніі пролетарскай літаратуры.

Аднак, ня гледзячы на значны рост пролетарскага сектара літаратуры, нагледзецца агульнае адстаўанне літаратуры ад задач і тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва. Пролетарская літаратура, якая павінна адлюстроўваць, у першую чаргу, найбольш актуальныя праблемы, з пункту гледжання чарговых задач сацыялістычнага будаўніцтва, якая павінна ўплываць на думкі і навуцны чытача адпаведна з гэтымі задачамі,—яшчэ здавальняюча сваіх задач не выконвае. У пролетарскай літаратуры мы яшчэ рэдка знаходзім паказ таго напружанага змагання, якое адбываецца на нашых прадпрыемствах, яшчэ не нашлі дастаткова глыбокага адлюстравання лепшых прыкладаў соц. спаробніцтва, ударніцтва, не паказана ў мастацкай форме ўся складанасць класавай барацьбы на рапавых вучастках сацыялістычнага будаўніцтва.

Перад пролетарскай літаратурай паўстае задача—папоўніць свае шэрагі лепшымі прадстаўніцтвамі рабочае класа. Рабочыя ударнікі, лепшыя актывісты рабочага калектыва, якія выявілі вялікую актывінасць у змаганні за выкананне прамфіліяну, павінны выступіць і на новым, налізчайна важным вучастку. Агульнае ўзрост політычнай актывінасці, узрост культурнасці рабочае класа павінен забяспечыць літаратуры вучастак барацьбы з новымі барацьбамі—рабочымі ударнікам. Мы ўжо маем у літаратуры СССР шэраг кніжак, напісаных рабочымі ударнікам. Гэтыя кніжкі,—у якіх апісваецца пераважна змаганне за выкананне прамфіліяну, за ударныя тэмпы ў працы,—зьяўляюцца першачасовай спробай, якая сведчыць аб тым, што аўтары іх—рабочыя ударнікі могуць даць цікавую і каштоўную літаратурную творчасць. Удзел рабочых ударнікаў у літаратуры дапаможа забяспечыць і правільны кірунак у развіцці, у далейшым змаганні пролетарскай літаратуры за сацыялістычнае будаўніцтва. Удзел рабочых ударнікаў у літаратуры дапаможа звязаць цяперашнія кадры пролетарскай літаратуры з вытворчымі прадпрыемствамі, з штодзённым жыццём і працай рабочае класа дапаможа пераходзіць пролетарскае літаратуры да больш актуальных для сацыялістычнага будаўніцтва тэм. З удзелам рабочых ударнікаў пролетарская літаратура павінна ставіць задачы адлюстравання кіруючай ролі і практычнага ўдзелу рабочае класа ў сацыялістычнай перабудове вёскі. З удзелам рабочых ударнікаў пролетарская літаратура

яшчэ з большай актывінасцю будзе выкарыстоўваць вялікадзяржаўны шовінізм, беларускі нацыяналізм—дэмакратызм, антысэмітызм, шовінізм іншых калераў і водгукі—яшчэ больш будзе служыць справе інтэрнацыянальнага выхавання. Інтэрнацыянальнай еднасці, пролетарскіх мас.

„Рабочы-ударнік—у літаратуру. Літаратура тварам да рабочага-ударніка“. Гэты лозунг высувае пролетарская літаратура сёння.

Перад пролетарскай літаратурай паўстае вельмі паважная задача—падрыхтоўка сваіх кадраў. Гэтая задача аднолькава актуальна як для беларускай пролетарскай літаратуры, так і для брацкіх пролетарскіх нацыянальных літаратур БССР—польскай, яўрэйскай, латыскай (сэкцыі Беларускай). Новыя кадры пролетарскай літаратуры павінны ісці пераважна з асяродка рабочае класа. Беларуская Асацыяцыя Пролетарскіх Письменнікаў прымаюць усе сваіх сяброў да вытворчых прадпрыемстваў у выглядзе пісьменніцкіх брыгад. На вытворчых прадпрыемствах арганізуюцца літаратурныя гурткі Беларускай. Літаратурны гурток на прадпрыемстве складаецца з рабочых-ударнікаў, рабкораў і брыгады пісьменнікаў Беларускай. Брыгада пісьменнікаў Беларускай будзе дапамагаць літгурткам агульнай самай тэхніцы літаратурнай творчасці. Літаратурны гурток на прадпрыемстве—гэта асноўная арганізацыянальная аліянска Беларускай. Літаратурны гурток на прадпрыемстве павінен будзе рыхтаваць кадры пролетарскай літаратуры, выяўляць і забяспечваць далейшы рост рабочых пісьменнікаў. Літаратурны гурток на прадпрыемстве павінен быць той культурнай арганізацыяй, якая прымае актывіўны ўдзел у грамадзка-політычнай працы прадпрыемства.

Літаратурны гурток павінен прымаць актывіўны ўдзел у змаганні за выкананне і перавыхаванне прамфіліяну свайго прадпрыемства.

Секратарыят Беларускай і Прэзідыум ЦСПСБ патрабуе поўнае актывіўнасці ў працы пролетарскіх пісьменнікаў—пісьменніцкіх брыгад Беларускай на прадпрыемстве.

Секратарыят Беларускай і Прэзідыум ЦСПСБ патрабуе ад усяй сістэмы профарганаў, культполітсаветаў, бібліотэчных працаўнікоў, культпрацаўнікоў прадпрыемстваў актывіўнае дапамогі ў працы літаратурных гурткоў па закліку рабочых ударнікаў у літаратуру ў далейшай іх працы.

Секратарыят Беларускай і Прэзідыум ЦСПСБ заклікае рабочых-ударнікаў сваім непасрэдным удзелам у пролетарскай літаратуры садзейнічаць літаратурна-мастацкім сродкам, сродкам творчай і грамадзка-політычнай актывізацыі пролетарскіх пісьменнікаў, садзейнічаць змаганню за паводу сацыялізму ў нашай краіне.

Секратарыят Беларускай.
Прэзідыум ЦСПСБ.

23 сакавіка 1931 г.
г. Менск.

Песня грузчыка

Дзесяць гадоў адбівае гадзіннік.

Ах!—не спазніцца-б—сяншу я шпарчэй,

Спад свой штодзёны на плечы накінуў,

Шуфаль пад паху, ды совак яшчэ.

Час не чакае—ішчыцца шалева,

А трэба-ж хвілінай і той даражыць...

Вагон за вагонам. І вось—ашалены,

з іх частка прыбегла з-за польскай мяжы.

Заласкалі тачкі,

забегалі соўкі—

Мы грузім жалеза.

Паміт,

З нас вожны

у парты,

бадзёры

і стойкі

Выконваць задачы свае:

Адзін—

Нагрузае,

другі—

разгружае,

Адзін—

ля машыны,

другі—

на вулю.

...Такія хвіліны бадзёрасці раджаюць

І рушаць апоўначы глуш...

А там,

дзе ня сьвеціць электр,

За строем

муроў—тамяніц—

Ад прастай

бонзымкі лінца

блятніцкі

агеньчык

на ні.

Тады усплывае

(ня выказаць вершам)

Далёкіх маюнкаў

наліў:

Донбасу,

Уралу,

Уэльсу

і іншых капальняў зямлі...

Дзе ў глыбах пластоў падземелья

Праводзіць жыццё чалавек—

Пры сьвеце шахцёрскіх пякельных

Вугальных лусты ірва.

Адзін—

нагрузае,

другі—

разгружае.

Падмошці

скрыгочуць—

крякаць

З далавага

поля

зверне

ураджаю—

Выносім

На склад

на плячак.

Хочь мінута влічам ад цяжару,

Нязномым здаецца сьняжыра,

А потым—

І стома згарае,

І ногі ўжо больш ня дрыжаць!

І будзем далей працаваць, мой валега,

Навуль з нас нішто ня ўпаў ня

прывіх;

Каб дзеянне сьняжыра ў іх імкліва сьці

бегчай.

Патрэбна упарта

ісці,

і ісці!

Прыгледзеся—сягоння прастой

вагонаў,

Учора згрузілі ў вугаль рух,

Мы гэтакіх ганьбіць павінны

сягоння—

Яны, брат, ня з намі ідуць.

Адзін—

нагрузае,

другі—

разгружае.

Ніль сьняжыра

ў вочы

і ў рот.

Усё пераможам!

На стражны

цяжары!

У сэрцы пугае гарачая кроў!

Сьнежань 1930 г.

г. Менск М.-Бел-Б чыт.

ТВАРАМ ДА РАБОЧЫХ ЛІТГУРТКОЎ

Зрабіць літаратуру зброяй рабочае класа, паставіць яе на службу сацыялістычнай рэканструкцыі—вось задача, якая паставлена зараз у аснову пролетарскага літаратурнага руху.

З поспехам вырашыць гэтую задачу нельга без арабочанія рады пісьменнікаў, без масавага ўцягнення ў літаратуру рабочых-ударнікаў. Новыя людзі, якія нараджаюцца на вытворчым, у гарніе сацыялістычнага спаробніцтва, прышоўшы ў літаратуру, зробяць у ёй рэвалюцыю.

У нас на сёння мала зроблена па закліку рабочых-ударнікаў у літаратуру. Навакол гэтай справы не мобілізаваны шырокія масы грамадзянскай.

Праўда, у нас на прадпрыемствах арганізавана значная колькасць рабочых літгурткоў, але-ж гэтым ня вычарпавана дадатная сутнасць работы па ўцягненню рабочых-ударнікаў у літаратуру.

Робота з літгурткамі і работа з самімі літгурткамі на прадпрыемствах слаба ўвязваецца з агульна-політычнымі задачамі краіны.

Літгурткі сваім „нізкім жанрам“, у барацьбе з прарывамі, у барацьбе за выкананне прамфіліяну, могуць зрабіць шмат, але ім патрэбна дапамога, кіраўніцтва.

Літгурткі на фабрыках і заводах павінны стаць свайго роду мобілізуючымі асяродкам, а пасобныя літгурткі сваёй зброяй павінны ўдзельнічаць у штодзённым барацьбе.

Кіраўніцтва рабочымі літгурткамі на заводзе павіна арганізоўваць літаратурныя сілы прадпрыемства для хутэйшага выканання прамфіліяну. Ня лепш у нас паставлена справа і з літконсультацыяй у рабочых літгуртках.

Сёння мы ў праве сказаць, што літконсультацыя з пачынаючымі адсутнічае. Ня гледзячы на мізэрную колькасць рэцэнзій і рэцэнзентаў, якія павінны арыентаваць маладых пісьменнікаў ў сутнасці далучаных ім памылак, даваць штуршок для далейшай самастойнай іх работы,—у нас пры Доме Письменника, і на сёння адсутнічае кансультацыйнае бюро (калі можна так назваць), якое-б звязалася цэнтраваным кансультантам. Для пачынаючых чамусьці ня лічым патрэбным арганізаваць пастапоўку лекцый па тэхніцы і мастацтву літаратурнай творчасці. Кадры для гэтай работы можна знайсці. Можна скарыстаць ня толькі поетаў, пісьменнікаў літаратурна-разнаўцаў, крытыкаў але і лепшых студэнтаў літаратурна-лінгвістычнага ВДУ.

Акрамя гэтага, мы—не без навуковых сіл, у задачы якіх уваходзіць складанне папулярных падручнікаў для пачынаючых рабочых-ударнікаў. Гэтым павіна быць і зацікаўлена і БДВ, у нас яшчэ няма ніводнага падручніка, які-б даваў элементарныя ўказанні пачынаючым. БДВ павіна безадкладна прыступіць да выдання адпаведных дапаможнікаў для рабочых літгурткоў.

П. Снонаў.

С. Голуб

СЫН І БАЦЬКА*)

(Са слоў колгасніка)

Максім кінуўся, як шалены, у гэтую жаліўную ляпу гумы, ахопленую дымам і поймае. Едкі дым з поймае ахапіў, апакаў яго, выядаў яму вочы. Гарэўша—страха вось-вось гатова была абаліцца на яго плечы. Ужо сыпаліся яму на галоў і плечы іскры. Але вось, з абгарэлай барадой і вопраткай, ён выскаквае назад з наўжывым Алесем. Нема крычыць.

—Вады, вады! Дайце вады!

Кінуўся колгаснік да Алеся з баякам, сталі гасіць гарэўшу на іх вопратку.

—Гасце гумы!—прыстагнаў Алесь апамятаўшыся, у гэты час абвалілася страх, загараўся ўсё сярэдзіна, загараўся апошняй торпа. Збегшыся людзі былі бясцёлыя суняць азява рэзую стыхію. Мігам ўсё старанні ўся паўтадова праца колгаснікаў пры дапамозе вады зямлі і сонца ператварылася ў залатыя снапы.

—Трэба хвэршала Алесю!—хтосьці прамовіў.

—Хвэршала, хвэршала трэба!—паўтарыў Максім і скоўкі было сілы пабег за камам да дому.

Ужо дзена, калі Максім распутваў кая на сваім хутары. І тут-жа ён вельмі здзіўліўся таму, што коў быў перахлябіўшыся як шчурок, пад лапачкамі было у яго гарача і ногі вышэй кален запэчкіны свежым будам. У галаве Максіма пыскнула іскра падэронасці. Ён зносна і пільна паглядаў падшоўшаму кулаку ў вочы.

*) Працяг

—Дзе гэта ты яго, сват, так напасціў?—запытаў Максім.

—Гэта, калі я задрамаў, дык ён у выгарт залез,—стараючыся адказаць спакойна, прагаварыў кулак замятна дрыжачым голасам.

—А гэта што?—паказаў Максім зьнятае пуга з мокрых ног кая.

—На гэта дробязнае шыганьне Тодар кулак не знайшоўся што адказаць. Ён толькі пабляў, вылучыў на ляміну асавельны вочы і разавіўшы рот зашавельваў губамі. Яму штосьці хацелася сказаць, ды ня мог. Адзін толькі зносна выгарт абгарэлага Максімавага твару зьнішчыў да шчэнту ўсю яго сьмеласць і іхтрасць...

—А-а-а! Дык гэта ты...—нема закрываў Максім, рынуўшыся на кулака разьшароўваць зьверам. Сват Тодар першы ударыў яго прыкалмам. На момант Максім страціў сьведомасць, але калі апамятаўся, ярасная бойка завязалася між імі. Удары сыпаліся адзін за другім. Здавалася, гэта былі ня людзі ады каты, якія ўчапіліся адзін у аднаго зубамі і кіпцямі. Калі-б хто стаў, ды назіраў з боку, дык яму-б паказалася, што яны б'юцца ўжо цэлую вечнасць. Але вось нечакана стомлены Максім пасыліўся і папаўся падніз. Кулак, як коршун, яшчэ зьлей, яшчэ страшней кінуўся на Максіма і біў наколыві ў яго сілы хапала. Толькі моцным ударам у твар Максім скаціў з сабе ворага і бязупынна стаў біць у штось мяккае, крывавае, нечалавечае, а яно ўсё не здавалася, ўсё вярнулася перад яго памутненым по-

зіркам, А ён ўсё біў і біў. Усё пішэй і пішэй, губляючы апошнія кроплі стомленай магутнасці, біў, пакуль гэты акрываўлены пласт ня стаў больш вярнуцца. І тады толькі падняўся Максім. Хістаўшыся, як хворы, крычэ чужым зьмяшчэннем голасам.

—Будзеш больш ці не? Будзеш? Кажы?

—Ногі яго дрыжалі, галава кружылася. Падшоў да кая, прыхінуўся да яго і паставіў накуль не адыхнуў, пакуль не апамятаўся. Потым звязаў пуга кулаку рукі, прывёў на двор кая, узбуз ў меншага сына, запрог яму кая і паслаў за хвэршалам. Тэхні і Марыя скараў, каб ішлі ў колгас на працу.

—Ну, Максім!—гаварыў ён сам сабе, вядучы ў колгас Тодара.

—Умеў ты з партызанскай выразваць белыя банды, умеў памыляцца, умеў пасварыцца з сынам, а цяпер сумей памірыцца з ім, умеў разам будаваць новае жыццё і зьнішчыць агідных кулакоў—гатаў.

Было ўжо ціхае, дзівоснае раньне, поўнае пяльняў і сьвежасці. Друж на вышні колгаснік на працу і сабраўся кая ганка клібу; хто з вілкамі, хто з прабымі, хто з косамі. У кожнага на твары ляжыць цень трыглі, цень жалю, але няма роспачы. У рашучых, поўных помсты, позірках палае страшнае, грознае пытаньне.—Хто?—Хто на вепер пусціў столькі хлеба? Хто внаваціў? Хто?

—Калі загараўся, я быў кая стагоў!—ужо сотню раз гаварыў адны і тыя-ж самыя словы вяртаўнік кожнаму, каб ня выклікаў да сябе паказронасці.

У гэтак-ж самае раньне ў колгас прыйш а брыгада шэфуаў заводу на працу. Кожны з брыгадзіраў гарэў жадаўнае дапамогі. У кожнага ў вачох цэлілася спачувальнае пагарэлае-таварышом. Яны зараз-жа правялі падпісны ліст. Усё гарача адклікнуліся.

Адзін з брыгадзіраў, перадаючы гэтую маленькую, шчырую, першую дапамогу колгаснікам, гаварыў унеўнена, проста і ясна:

—Вы не адны, вы з намі. Усё разам мы зможам заганяць адваіцца ўкусны ўміраючага кулака—зьвер! Аб'яднаўшыся, мы яшчэ мацней, яшчэ зьлей адкажам на ўдар удараў і гэтым самым хутчэй наблізімся да сацыялізму.

—Правільна!—праказаў Максім, каторы засьпеў апошнія словы дакладчыка.

Правільна! Вось вінаваца, во!

І ён бразнуў пад ногі растуліўшага натапу акрываўленага, чужь жывога пасыя яго кулакоў Тодара.

—Забіць яго!

—З зямлей зьмяшчаць!

—На мукі сьдэці!—чуліся галасы з натапу. І трэба было аказаць вялікае супраўленне з боку рабочых, каб стрымаць гнёт колгаснікаў і пакінуць кулака жывым да разбору справы.

—Бацька, і ты з намі!—радасна крыкнуў, ужо з перавязанымі ранамі Алесь, поўны падзякі яму за спасенне, за затрыманнага кулака і за просьбу прыняць у колгаснікі.

—З вамі, мой сын, з вамі!

—Сыныя, я, сыныя, памыляўся багата. Прабач мне гэтую памылку, сын мой! Я буду слаўным колгаснікам!

Іх губы зьліліся ў адзін доўгі палуднак, які толькі мог быць у сына з бацькам, лепшая аднакама непарунай згоды.

—Вітаем, дзядзька Максім, вітаем!—крэпка ціснуўшы яму

ХВАЛЯ КОЛГАСНАГА ПРЫБОЮ З КОЖНЫМ ДНЕМ УЗРАСТАЕ

УЧАРАЙШЫ АДНААСОБНІК—СЁНЬНЯ КОЛГАСЬНІК

Падзесяцярм энэргію ў барацьбе за суцэльную калектывізацыю і на гэтай аснове ліквідуем кулацтва, як класу

1-га КРАСАВІКА—УСЕБЕЛАРУСКІ РЭЙД „ЛЁГКАЙ КАВАЛЕРЫ“

Бюро ЦК ЛКСМБ, у выкананьне паставы пленуму ЦК аб баявой асэнскай трыозе камсамолу, вызначыла на 1-е красавіка правесці ўсебеларускі рэйд налёту „лёгкай кавалеры“ на цэнтральныя, раённыя арганізацыі, колгасы і ячэйкі камсамолу з мэтай выявіць сапраўды стан іх падрыхтаванасці да сяўбы і як яны выконваюць дырэктывы партыі і ўраду на гэтую пытаньню.

Вузлавымі пытаньнямі рэйду „ЛК“ па правярцы цэнтральных, раённых арганізацый, колгасаў і камсамольскіх ячэек павінна быць:

Як яны праводзяць растлумачальную працу сярод шырокіх бядняцка-середняцкіх мас вёскі аб рашэньнях партыі і ўраду па калектывізацыі, як арганізуюць новы колгасны прыліў, і ці забяспечваюць яны сваёй працай выкананьне дырэктывы партыі і ўраду па калектывізацыі, як арганізуюць новы колгасны прыліў, і ці забяспечваюць яны сваёй працай выкананьне дырэктывы партыі і ўраду па калектывізацыі, як арганізуюць новы колгасны прыліў, і ці забяспечваюць яны сваёй працай выкананьне дырэктывы партыі і ўраду па калектывізацыі.

Ці складзены гадовыя вытворчыя пляны колгасаў, і календарныя пляны працы на час вясенняй сяўбы як усяго колгасу, так і паасобных брыгад і дзелавых плянаў вясенняй пасейнай кампаніі да кожнай брыгады і колгасніка.

Правярць ці даведзены пляны вясенняй сяўбы да колгасаў і гаспадарак, правярць кантрольныя лічбы дзелавых плянаў ці адпавядаюць яны дырэктывам партыі аб пашырэнні пасейнага прыліву.

Ці даведзены пляны кантрактаў да колгасаў і вёсак. Масавая праца па кантрактах і процант выканання плянаў кантрактаў.

Правярць ці выкананы пляны і ці поўнасьцю ўтвораны насенныя, стрававыя і фуражныя фонды.

Ці выкананы пляны па рамонту і заводу сельска-гаспадарчых машын і інвэнтару і штучнага ўгнаеньня.

Якая праводзіцца праца па рэалізацыі акцыі Трактарцэнтру, сьцяг працы па будаўніцтве МТС, ці складзены вытворчыя пляны МТС, ці даведзены да кожнага трактара і трактарыста, як рыхтуюцца кадры для МТС. Правярць узровень камсамольскіх ячэек у будаўніцтве МТС.

Правярць, як падрыхтоўваюцца для вынарыстаньня конная і цягавая сіла ў колгасе.

Правярць выкананьне дырэктывы партыі аб раённым і візавым друку ў напрамку мобілізацыі мас камсамольцаў на выкананьне задачы, каб к вясенняй пасейнай кампаніі ў кожным сяўбасе і колгасе мець шматтыражку ці газэты-журналы.

Вось, прыкладна вакол якіх вузла-

вых пытаньняў у асабным павінна быць мобілізавана ўвага ўдзельнікаў усебеларускага рэйду „лёгкай кавалеры“.

ЯК РАСПАЧАЦЬ ПРАЦУ І З ЧАГО ПАЧЫНАЦЬ?

30-га сакавіка ўсе атрады „лёгкай кавалеры“ праводзяць зьлёты кавалерыстых, на якіх, абгаварыўшы задачы рэйду, арганізуюць брыгады і размяркоўваюць іх па ўстановах і арганізацыях. На гэтым-жа зьлёце распацоўваюцца памятка кожнай брыгады, у зьлёце ад спецыфічнасьці тэй ці іншай арганізацыі, куды накіроўваюцца брыгады.

1-га красавіка ўсе арганізаваныя брыгады праводзяць налёты па тых ўстановах, да якіх яны прымаваны і правяраюць іх працу.

2-га красавіка праводзяцца зьлёты атрадаў „ЛК“, на якіх удзельнікі брыгад дакладваюць аб выніках вальту і тут-жа зьлёце матэрыял аб налёце. 3-га красавіка ўвесь матэрыял брыгад і атрадаў накіроўваецца ў рэдакцыю газэты „Чырвоная Зьмена“ для асьвятленьня ў газэце і падвадзеньня вынікаў усебеларускага рэйду „ЛК“.

Для кіраўніцтва рэйдам—налётам „ЛК“ у раёны вылучаюцца тройкі з прадстаўнікоў ад РайКК РСІ (ён-жа кіраўнік), ад бюро РК ЛКСМБ і штабу „лёгкай кавалеры“.

РЭЙД ПА МЕНСКУ

Менскія атрады „лёгкай кавалеры“, побач з правяркай раённых арганізацый, павінны правярць працу наступных цэнтральных устаноў:

Колгасцэнтр, Трактарцэнтр, Наркомзем, Сьвінатраст, Малжывёлаводсаюз, Белжывёлаводсаюз, Белсельтраст, Насенатраст, Белкоопсаюз і Белсельзавяржснб.

Рэйдам „лёгкай кавалеры“, якія будуць правяраць працу цэнтральных устаноў, кіруе тройка, арганізаваная пры ЦК ЛКСМБ у складзе т. з. Гейдэ (ЦК ЛКСМБ, ён-жа кіраўнік), Кучарава (Гарком камсамолу) і Юдзякова (рэд. „Чырвоная Зьмена“).

РЭЙД ПА РАЁНАХ

У раёнах правяраецца праца райкопсаў, райкоопсаў, райземгасп, колгасы, камсамольскія ячэйкі і профсаюны арганізацыі.

У час масавай правяркі падрыхтаваныя колгасаў да сяўбы на брыгады рэйду „ЛК“ ускладаецца абавязак дапамагчы выпусціць насенныя газэты, асьвятляюць у іх стан падрыхтоўкі колгасаў да сяўбы і вынікі рэйду, а ў тых колгасах, дзе няма насеннага газэту, апавядаюць пра дапамогу ўдзельнікаў рэйду ўтвараюцца.

3 рамонтны майстэры

ПРЫКЛАД ПРАЦЫ КОЛГАСУ ВЫКЛІКАЎ НОВЫ ПРЫЛІЎ

У новаарганізаваным колгасе „Чырвоны Бастрычнік“ Халгавіцкага сельсавету (Чарэйскі раён) праца ідзе на ўдарнаму. Колгас поўнасьцю ссыпаў і ачысьціў насенне, падрыхтаваў да сяўбы сельска-гаспадарчы інвэнтар і зброю.

Бачачы прыкладную работу колгаснікаў, 17 бядняцка-середняцкіх гаспадарак уступілі ў колгас.

Колгаснікі даюць рашучы адпор кулацтву, якое агітуе супроць колгасаў.

Антоніў.

ПА-ЎДАРНАМУ ЛІК ВІДУЕМ ПРАРЫЎ

Раней Дубровенскі раён быў адным з адсталых у калектывізацыі. Зараз раённыя арганізацыі па-ўдарнаму ўзяліся за працу. У горадзе Дуброўна арганізаваны колгас з 25 гаспадарак. У Верацэўскім сельсавеце арганізаваны два колгасы. У вёсцы Гуралі арганізаваны колгас з 13 гаспадарак.

Абрама арганізацыі новых ёсьць масавы прыліў у старыя колгасы. Колгасы значна павялічваюць сваю пасейную плошчу. Так, колгас „Прамень Кастрычніка“ павялічвае пасейную плошчу на 76 га. Хваля прыліву бядняцка-середняцкіх мас у колгасы расьце з кожным днём.

В. Цыральсон.

На дапамогу аднаасобнікам

Дамжарыцкі сельсавет, Бягомльскага раёну, распачаў па-большавіцку падрыхтоўку да вясновай сяўбы. Выпрацаваны і на агульных сходках колгасаў абгавораны вытворчыя пляны на 1931 год.

Пляны вясенняй сяўбы даведзены да кожнай вёскі і да кожнай паасобнай гаспадаркі.

Колгас імя Максіма Горькага арганізаваў кузьню, дзе рамонтуюцца сельска-гаспадарчы інвэнтар колгасу і індывідуальнага сьветару.

Узятыя тэмпы падрыхтоўкі да сяўбы цалкам забяспечваюць зь большавіцкае правядзеньне.

Гэц Міхась

Аб'явілі сябе ўдарнымі на правядзеньне сяўбы

Месачнік штурму, абвешчаны Х. усебеларускім зьездам саветаў па ліквідацыі прарываў у падрыхтоўцы да большавіцкай сяўбы, узяў новую хвалю ўтвараюцца колгаснікаў.

У колгасе „Чырвоны Маяк“, Смугага раёну, колгаснікі яшчэ энэргічна пачалі рыхтавацца да вясны, Насенны фонд ужо ссыпан і ачышчаны. Утвораны кармовыя фонды. Зараз колгас заняўся разбіўкай рабочай сілы па паасобных галінах работы, складае ўдарныя брыгады на час вясенняга севу.

Колгасны актыў заняўся нормамі выпрацоўкі, якія ўжо зацьверджаны на агульным сходзе колгаснікаў. У дзень 8 сакавіка колгаснікі абвясцілі сябе ўдарнымі ў правядзеньні вясенняй сяўбы.

Кузьня колгасу таксама ўзята ўдарныя тэмпы ў сваёй працы і заканчвае рамонь сельска-гаспадарчага інвэнтару.

Уся падрыхтоўчая работа да другой большавіцкай вясны песьня ўвядзена ў барацьбу за новы колгасны прыліў.

Мятла

Гатовы к сяўбе

Колгас „1-а Мая“, Халопевіцкага раёну, падрыхтоўку да сяўбы канчае. Інвэнтар адрамантаваны. Зброя ў спраўнасьці. Ачыстку і пратручваньне насення скончылі.

Жанчыны абвясцілі сябе ўдарнымі, арганізавалі ўдарную брыгаду імя 8 сакавіка.

Зараз колгаснікі па-ўдарнаму ўзяліся за будаўніцтва ў колгасе.

Аляксейнак Ян.

Большавіцкай вясне—сустрэчны плян

Колгас „Барацьба“, Н. Брашчынскага савету, Шклоўскага раёну, па-большавіцку падрыхтоўваўся да вясенняй сяўбы. Ссыпаны і ачышчаны ўвесь пасейматар л. Створаны насенныя страханьні і фуражныя фонды. Перавезена з Шклова 80000 кілёграм угнаеньня. Колгас высу-нуў сустрэчны плян па пашырэн-

ню плошчы пасеву на 104 га звыш раённага пляну.

Падрыхтоўка да пасейнай кампаніі ўвядзена ў калектывізацыю. У вёсцы Шахава арганізавана новая аддзяленьне колгасу з 16 гаспадарак.

Горка.

З кожным днём расьце і мацнее

Дзякуючы добрай арганізацыі масавай работы ў колгасе Клічаўскага раёну пачаўся масавы прыліў. У вёсцы Старыя Набараві, Максімаўскага сельсавету, пасля справядлівага колгасу „Праўда“ аб разьмеркаваньні прыбыткаў, арганізаваны колгас „Чырвоны Кастрычнік“. Кулацтва ўсім сіламі стара-лася сарваць арганізацыю гэтага колгасу. Дзякуючы руйнуючы адпор кулацтву, колгас з 9-ці гаспадарак выра-с у 36. З кожным днём у колгас уліваюцца ўсё новыя і новыя колгаснікі. Гэтымі днямі ў колгас уступілі 12 новых гаспадарак.

Колгас абавілі і ачысьціў усё насенне, абавілі с.-гаспадарчы інвэнтар і цягавую сілу, стварыў фуражныя фонды, загатоўіў і вы-вез лес для будынкаў.

Колгас з кожным днём расьце і мацее.

М. Букаты.

Завербавалі 150 гаспадарак

Санжкоўская партыйна-камсамольская ячэйка (Вельскі раён), рыхтуючыся да вясенняй пасейнай кампаніі, за люты і сакавік месяцы завербавала ў старыя колгасы 120 новых гаспадарак.

Сялянства, удзіўлены перавагу колгасу, кожны дзень падае задачы аб прыёме. За апошнія два дні паддзена 30 залу.

Ніякія кулацкія прадзелы і агітацыя ня стануць перашкодай бядняку і середняку будаваць на-новаму сельскую гаспадарку, так завуляюць новаўступіўшыя ў колгасы.

Дарафей Дварак

Колгаснік-удар-нік—арганізатар прыліву

З лепшых колгаснікаў-ударнікаў колгасу імя Сталіна, Бачэйнаўскага сельсавету, Бешанковіцкага раёну арганізавалі виробачныя брыгады. У выніку работы брыгад арганізаваны тры новыя колгасы.

Колгаснікі з колгасу „Верны Шлях“ арганізавалі колгас у вёсцы Грыцькава. З кожным днём гэтыя колгасы пашыраюцца за лік бядняцка-середняцкіх гаспадарак.

Краско І

Бядняк Асціпенка запісваецца ў колгас

У барацьбе за жывёлагадоўлю

Галоўнейшым застрэльшчыкам у рэканструкцыі жывёлагадоўлі павінен быць камсамол. Ён першы павінен стаць у авангардзе гэтай справы. Але, каб быць застрэльшчыкам і півонэрам у рэканструкцыі жывёлагадоўлі, неабходна перш за ўсё мець самому ханя-б самыя элемэтарныя веды ў гэтай галіне.

Якія-ж асноўнейшыя пытаньні павінны быць высуныты перад камсамолам пры вывучэньні буйнай рагатай жывёлы?

Першае—гадоўля цялят. Гэта пытаньне павінна быць пастаўлена з усьей рашучасьцю, яно павінна заняць значнае месца пры вывучэньні тэхнікі жывёлагадоўлі.

Другое—кармы і кармленне. На аўладаньне гэтым пытаньнем павінна быць звернута асабліва ўвага.

Трэцяе—дагляд і ўтрыманьне. Трэба павесіць барацьбу з поглядам на жы-

велу як на „была“, а ўстанавіць такі погляд, што карова—жывая фабрыка малака.

Чацьвертае—малочная справа. Пятае—агульныя веды ў галіне гадоўлі буйнай рагатай жывёлы.

Шостае—памішканьне для жывёлы. Вось асноўнае, на што трэба звярнуць увагу. У бліжэйшы час, у парадку кансультацыі, гэтыя пытаньні мяркуецца высьвятліць перад чытачом.

Толькі пры навунасьці гэтых самых элемэтарных ведаў, мы зможам выкапаць у 1931 г. пастаўленую партый і ўрадам задачу: давесці гурт буйнай рагатай жывёлы да 2.225.000, выгадаваць 700.000 цялят, паставіць у малочных фермах па Белсельтрасу—9.000 кароў, па колгасе—78000 кароў, па Беларускаму—12.600 кароў, па малочнай коопэрацыі—3.200 кароў.

Прогноз

Лист з Намісних спеціальних для Чырвонай Зьмены

Два процеси—у Маскве і ў Лейпцыгу.

У Маскве пролетарскі суд судзіў меншавікоў і інтэрв'ю—ворагаў пролетарыяту.

У Лейпцыгу буржуазны дзяржаўны суд судзіў 29 рабочых (так называемы "процес зброі")—ворагаў буржуазіі.

Два процэсы—дзве сыстэмы

У чым сутнасьць "процэсу зброі" супроць 29 рабочых і аднаго провокатара?

Гэтыя рабочыя некаторыя актыўныя члены кампартыі, і некаторыя опозыцыянеры, былі справакаваны фашыстам Фэстэрам і ачысьцілі фашысцкі склад зброі. Значыства падсудных, наводзе абвінавачага акту заключэньця толькі ў тым, што яны "абкралі" нелегальны фашысцкі склад зброі.

Гэты процэс, якога буржуазны суд пры іншых абставінах ператварыў бы ў чыста кримінальную справу, у даным выпадку быў чыста палітычным.

Буржуазія хацела пасадыць гэтым процэсам на лаву падсудных кампартыю, як таковую.

Склад зброі фашыстскіх знаходзіўся ў памяшканьні "Рейхсвера", дзяржаўнай арміі, якую соцыял-фашысты лічылі апорным пунктам нямецкай "дэмакратыі". Гэты факт меў вынік значны. Ён расказвае нам, што фашысты, рыхтуючыся да грамадзянскай вайны, знаходзяць палітычную і арганізацыйную падтрымку "Рейхсвера", галоўным чынам, офіцэрства гэтай "дэмакратычнай" дзяржаўнай арміі. Але гэты факт быў больш чым няпрыймым для фашысцкага суду. Таму, старшыня суду, фашысты Шмітц, стараўся зчыніць дзверы суду, калі ішла гутарка аб сувязі паміж складам зброі фашыстскіх і арміяй.

Але буржуазнай юстыцыі не ўдалося захаваць гэтыя абставіны. За апошні час былі выкрыты некалькі склады зброі фашыстскіх, якія зноўтакі сьцьвердзілі дэсую сувязь паміж нацыянальным фашыстычным "Рейхсверам" і іншым падрыхтоўку да грамадзянскай вайны. У працягу

студэня грамадзянскія дэмакратыі аб'явілі такіх складах.

Іа менш важны другі момант процэсу: спроба паставіць кампартыю перад судом і знайсці апраўданьне для забароны партыі нямецкага пролетарыяту.

Цэлы год працягвалася сьледства і ўсё-ж такі не ханала "доказу". Таму напярэдадні суду паліцыя соцыял-фашыстага Плейснера ўтварыла наліт на памяшканьне кампартыі ў Лейпцыгу, каб знайсці "доказ", але—без посьпеху. "Доказу" ня было знойдзена.

Провокатар Фэстэр зьявіўся да рэволюцыйных пролетарыяў, якія ня ведалі і не заўважалі, што яны маюць справу з провокатарамі, перадаў ім склад зброі і—пры ачыстцы складу яны і былі арыштаваны. Гэтыя рабочыя ўсё прарабілі на ўласную адназначнасьць, бо яны ведалі, што партыя ня пойдзе на такую справу. Але ў абвінавачаным заключэньні пісалася, што падсудныя "на загад кампартыі Нямеччыны" ачысьцілі склад зброі, каб падрыхтавацца да грамадзянскай вайны.

Амаль цэлы месяц, ад 16 лютага да 13 сакавіка, працягваўся гэты процэс.

Пасьля таго, як пракурор паграбаваў 90 год і 4 месяцы катаргі, турмы і цятадзі для ўсіх падсудных,—усе падсудныя выступалі в вясёла-сьведомымі прамовамі, якія можна рэзюмаваць словамі падсуднага Шумана:

—Мы і ў далейшым будзем камуністамі!

13-га сакавіка суд вынес прыгавор: 39 год турмы, 14 год цятадзі, 3 гады катаргі.

І ўсё-ж буржуазія ў гэтым процэсе пацярпела фіаско. Бо нават буржуазны суд прымушаны быў констатаваць, што "хача ўсе падсудныя зьяўляюцца членамі кампартыі", усё-ж "адпаведныя органы кампартыі ня ведалі аб гэтай справе". Гэта значыць, што процэс супроць кампартыі праваліўся.

Некалькі тысяч кілэметраў ад Лейпцыгу пролетарскія судзілі су-

дзілі соцыял-фашысцкай партыі П інтэрнацыяналу.

Нямечкія пролетары прынялі самы актыўны ўдзел у гэтым процэсе. На ўсіх пролетарскіх сходках былі прыняты рэзолюцыі з паграбаваннем вынесці строгі прыгавор шкоднікам, лідэрам імперыялізму, агентам інтэрнацыяналу інтэрв'янцы. Вядома, што "Ротэ Фанн" ўзяла на нераўрэстны допыт меншавіка Абрамовіча, які лез з скуру вон, каб даказаць, што "я ня і хата не мая". Гэты агент Гандальпраму, в аднаго боку, прымушаны быў прызнаць, што рэнэгат Баудкі зьяўляецца аўтарытэтам соцыял-дэмакратыі і, з другога боку, заявіў, што ён ня згодзен з Баудкім, калі апошні абараняе пункт гледжаньня інтэрв'янцы.

"Бошка ведае, чым яна ласавалася"—і калі Абрамовіч некалькі дзён таму назад выступіў у Лейпцыгу, дык быў ўпущаны на сход толькі соцыял-дэмакраты і членскімі кніжкамі... Памчасьцівілася Абрамовічу—у працывым выпадку лейпцыгскія пролетары прынялі-б на сябе хача-б часткова фувэцы маскоўскага суду...

Не асабліва цікава расказаць, што "Форвертс" лезла з скуру вон, каб даказаць, што ў Савецкім Саюзе—не рэволюцыя, а контр-рэволюцыя, што там "пануе найгоршы выгляд царызму". Гэта не асабліва цікава, бо гэта ўжо ўстарэлая хлаўня.

Лева-буржуазная "Вайтбіне", якая блізукоўна супроць маскоўскага процэсу, усё-ж і саала, аварочваючыся да соцыял-фашыстскіх:

"У працягу шмат гадоў у вашай прэсе велька знайсьці ніводнага аб'ектыўнага радка аб савецкіх абставінах. Але за тое кожная фальсіфікацыя, нават найбольш бізгалуха, знаходзіць сваё месца на старонках вашага друку і вашы меншавіцкія дарадцы пішучь да яе свае коментары... Капіталістычная прэса ўсіх краін лічыцца з тым, што няцігавы плян перамога, але ў чытачоў соцыял-дэмакратычнай прэсы складаецца ўражаньне, што ў Савецкім саюзе пануюць абставіны 1920 году. У канцы ванпоў вы павінны будзеце сказаць "праўду"—і тады гэта будзе куды дзяцей, чымся зараз".

Камуністычны друк да гэтага артыкулу лева-буржуазнага часопісу дадаў: "Там, гэта будзе ня толькі пажыж, але заната певна",—бо тады нямечкія соцыял-фашысты з сваімі дарадцамі, Давам і Абрамовічам, будуць сьдзёць на той-жа лаве падсудных, на якой сёння сьдзёць іхнія агенты!

А. Прона.

Лейпцыг, 13 сакавіка 1931г.

Папраўка

У № 71 ад 28-га сакавіка г.г. "Чырвонай Зьмены", па тэхнічнаму недакладу на першай паласе, у другім разьдзеле прамовы тав. Гек, у трэцім абзацы выпамі словы: "за выключэньнем тых", што груба скажае палітычны сэнс думкі, якая падаецца ў гэтым абзацы. Трэба чытаць: "Тое, што ў нас тут, у Савецкай Беларусі стала штодзёнай, звычайнай зьявай (таму, што ў нас усе людзкі, за выключэньнем тых, што абслугоўваюць надзеяшасці, пераводзячы не беларускую мову) прадстаўляе з сябе прадмет барацьбы ў Заходняй Беларусі".

Рэдакцыя "ЧЗ".

БЫЦЬ НА ЧАКУ!

Імпэрыялістыя рыхтуюцца да новых нападаў на краіну Саветаў, яны крадуцца да нашых межаў, узброеныя новай тэхнікай.

Мы абавязаны проціпаставіць ім ня голы энтузіязм, а энтузіязм, памножаны на ваенныя веды, на асьвоеньне баявой тэхнікі,

ЦК УсёлКСМ.

Баявы поход

Вучні і студэнты Васілевіцкай даспрофшколы, з мэтай узмацніць веды па ваеннасьці, арганізавалі ваенны поход у № стражковы полк гораду Калінкавічы.

Мэта походу—павысіць тактычныя ваянкі, вывучыць падрыхтаванасьць адзіночнага байца ў аддзяленьні і ў разьдзеле, практычна знаёміцца з тэхнічнымі сродкамі барацьбы, паказаць сваю трываласьць і выносьлівасьць у баявых паходах і інш.

Уся работа ў походы влялася пад

знакам соц. спаборніцтва і ўдэрніцтва. У час походу былі праведзены з вакольнымі сьлянямі два лятучыя мінгінгі аб калектывізацыі і задачах Асоавіяхому ў сучасны момант.

У пацку аслабіліся з ваеннай справай. Там-жа арганізавалі вечар спайкі Чырвонай арміі з школай, на якім заслухалі даклад аб дасягненьнях у баявой рабоце палка.

Праведзены ваенны походы стымуляваў уздым узроўню ваенных ведаў сярод вучняў і студэнтаў абедзвюх школ.

Б.

За вывучэньнем процівагау

Ліквідаваць бязьдзейнасьць

У Вульскім раёне 25 комсамольскіх ачэек, у большасьці колгасных. Ня гле-вачы на значныя зрукі ў іх рабоце па колгаснаму будаўніцтву і іншых галінах, усё-ж ваеннай работы ачэйкі не разьдэраюць. Ні адка ачэйкі ня мае ваеннага гуртка.

АСОарганізацыя ў раёне зусім не працуе. Ачэйкі АСО, якія былі арганізаваны па раёне, на сёньня разваліліся.

Нават у Вобальскай ШКМ, дзе навуцаецца 130 чалавек моладзі, сярод якіх 50 комсамольцаў, ваеннай работы не праводзіцца.

Местачковая ачэйка лк быццам прыступіла да разьдэраваньня ваеннай вучобы, вынесшы адпаведную пастанову. Але гэтым і абмежавалася.

Пастанова ЦБ аб абавязковым вайсковым навучаньні ў арганізацыі не прапрацавана.

Адначасна зрынаецца і фізкультурная работа. 2 фізкультурныя работнікі зьяўляюцца толькі чытаньнем лекцыяў ШКМ. Масавая работа адсутнічае.

Райком комсамолу на гэта не звяртае ніякай увагі.

А. Усьмінскі.

Праверым работу фізкультурных арганізацый

Камісія ВСОФБ прыступіла да правэркі работы фізкультурных арганізацый г. Менску. Правэркай будуча ахоплены ўсе буйнейшыя вытворчыя гурткі, ВДУ, тэхнікумы і ўстановы, якія праводзяць фізкультуравучую работу ў горадзе.

Асноўная задача правэркі—выявіць як фізкультурныя арганізацыі перабудавалі сваю работу ў адпаведнасьці з рашэньнямі ЦБ УсёлК(б), ўраку і 1-й усесаюзнай фізкультурнай канфэрэнцыі па вытворчаму прыпынку; наколькі новыя формы і методы фізкультурнай работы намычаны грамадзяна-палітычнымі вьместам і набліжаны да запатрабаваньняў вытворчасці ў сэнсе падняцьця вытворчасці працы, мобільнасьці фізкультурнікаў навокал выказаньня прамішляну 3-га, рашаючага году.

Фізкультурны рух адстае ад задач і запатрабаваньняў абароназдольнасьці краіны (з рэволюцыйна-усесаюзнай конф. па ФК). Таму пьтальнік ваенізацыі фізкультурнай

работы павінна заняць адно з першых месцаў у рабоце камісіі. Ахоп усіх фізкультурнікаў ваеннай вучобай (па лініі гурткаў Асоавіяхому), разьдэраваньне работы па узараньні ваенна-прыкладных вьмчак;—вось што павінна быць паказчыкам ваенізацыі фізкультурнай работы.

Неабходна правэрыць, наколькі выконваецца пастанова прэзыдыуму ЦБ СССР аб уварэньні фізкультурны, як абавязковага прадмету ва ўсе навучальныя ўстановы. Рад навучальных устаноў недадэньвае фізкультурную работу. У выніку мы маем скарачэньне навучальных гадзін і фактычнае пераньсеньне фізкультурнай работы на пазашкольны час (хеміка тэхналігічны ін-т), што зрывае работу.

Комсамольскія арганізацыі павінны прыняць самы актыўны ўдзел у правядзеньні абсьледваньня фізкультурнай работы, павінны забясьпечыць арганізацыйнае і практычнае кіраўніцтва ёю.

Круглаў.

Адказны рэдактар МІХ. ПЛАТАУ.

Сёньня, 29-га сакавіка а 5-й гадзіне дню ў памяшканьні рэдакцыі "Чырвонай Зьмены" адбудзецца калектывнае абгаварэньне пляну кіно-хронікі і комсамольскіх фільмаў вытворчасці Белдзяржкіно.

Для ўдзелу ў нарадзе запрашаюцца юнкоры, АПА комсамольскіх калектываў і ячэек і ўсе зацікаўленыя ў гэтым таварышы.

РЭДАКЦЫЯ "Ч. З."
СЭКТАР КІНО-ХРОНІКІ БДК.

Дэманстрацыя рабочай моладзі ў Нямеччыне

Рост уплыву рэволюцыйнай профопозыцыі

ВЭРДІН, 27.—Выбары ў фабзавкомы Нямеччыны ў поўным разгары і адбываюцца на ўсіх заводах, дзе больш 20 рабочых. Такіх прадпрыемстваў у Нямеччыне каля 60.000. Рашаючым зьяўляецца вынік выбараў на буйных і сярэдніх заводах з лівым рабочых ад 200 і вышэй. Такіх заводаў у Нямеччыне каля 7.500.

Сяпісм рэволюцыйнай профопозыцыі выстаўлены сьбіета амаль на 3000 заводах, прычым пераважае на буй-

ных і сярэдніх заводах; паміж тым, як у мінулы годзе колькасьць сьпісаў рэволюцыйнай профопозыцыі не перавышала 1.200, а два гады назад—500. Частковыя вынікі, якія маюцца пакуль што, ўказваюць на значны рост уплыву рэволюцыйнай профопозыцыі, на гледзячы на масавыя скарачэньні рабочых у першую чаргу рэволюцыйных—і на гледзячы на ўсе рэпрэсіі прадпрыемцаў, улады і рэфармістскіх.